

Apstiprināta:

direktore _____ Vita Pinne

2017. gada 30. augustā

Ulbrokas Mūzikas un mākslas skola

Mācību priekšmets
KLAVIERES

Mācību priekšmeta programma aktualizēta klavieru metodiskās komisijas 2017. gada 4. septembra sēdē, pieņemta metodiskās padomes sanāksmē 2017. gada 29. augustā, protokols Nr.2.

Mācību priekšmeta programmas izstrādāšanu un aktualizēšanu vadīja:

_____
Ginta Stalidzāne

Ulbrokas Mūzikas un mākslas skolas
profesionālās ievirzes izglītības programmas
Vokālā mūzika – Kora klase
mācību priekšmeta *Klavieres* programma

Mācību priekšmetu programma „Klavieres” (izglītības programma Vokālā mūzika – Kora klase) mūzikas skolām ir dokuments, kas nosaka mācību priekšmeta mācīšanas mērķus un uzdevumus, sasniedzamo gala rezultātu – zināšanas, prasmes un iemaņas, kā arī to pārbaudes formas un metodes.

Programmā noteiktā mācību satura apguvei plānotas stundas :
280 stundas 8 gados (1 stunda nedēļā)

Noslēguma prasības:

jāatskaņo no galvas:

- viens polifons skaņdarbs;
- viens izvērsta formas skaņdarbs;
- viena miniatūra.

Grūtības pakāpe – mūzikas skolas 4.-5. klavierspēles klases prasību līmenī.
Klavieru eksāmena programmas hronometrāža līdz 15 minūtēm.

1. Programmas mērķi un galvenie uzdevumi:

1.1. Mērķi:

- 1.1.1. veidot audzēkņiem profesionālas iemaņas klavieru spēlē;
- 1.1.2. sekmēt audzēkņa veidošanos par garīgi attīstītu, brīvu, atbildīgu un radošu personību;

1.2. Galvenie uzdevumi:

- 1.2.1. nodrošināt sistematizētu pamatzināšanu un pamatprasmju apguvi klavieru spēlē;
- 1.2.2. veicināt audzēkņu muzikalitātes attīstību;
- 1.2.3. apgūt pamatterminoloģiju mūzikā;
- 1.2.4. veicināt apdāvinātāko audzēkņu interesi par tālākās muzikālās profesionālās izglītības ieguvu.

2. Mācību darba formas un metodes:

- 2.1. mācību stundas – 1 stunda (40 minūtes) nedēļā;
- 2.2. patstāvīgā darba stundas;
- 2.3. ieskaites un mācību koncerti, pārceļšanas eksāmens, tehniskās ieskaites;
- 2.4. konkursi, festivāli – skolas, reģionālie.

3. Programmas satura apguves secība

1. klase

- 1. Priekšmeta apjoms – 1 stunda nedēļā.
- 2. Priekšmeta mērķis un uzdevumi:
  - iepazīstināt ar instrumentu, klaviatūru, notīm, aplikatūru,
  - strādāt pie roku nostādīšanas,
  - galveno spēles paņēmieni – *non legato*, *legato*, *staccato* apgūšana;
- 3. Priekšmeta saturs:
Mācību gadā jāapgūst:
  - Gammas (Do mažors, la minors), trijskaņi, akordi, dažādi vingrinājumi (J.Nikolajeva, Š.L.Hanons u.c.)

- 6-8 skaņdarbi gadā (vieglas etīdes, skaņdarbi, tautas dziesmas, ansamblī);
- 4. Pārbaudes formas (I semestrī pēc pedagoga izvēles):
  - Mācību koncerti, viens vai divi gadā (atskaņo divus dažāda rakstura skaņdarbus),
Piemēram:
    - o *Ozolīti, zemzarīti – A.Žilinska apdarē*
    - o *N.Dauge – Sapņojums*
  - Pārceļšanas eksāmens. Programmā – etīde, skaņdarbs ar polifonijas elementiem
Piemēram:
    - o *K.Gurlits – Etīde Do*
    - o *J.Ķepītis – Silta, jauka istabiņa*
- 5. Mācību līdzekļi:
  - Visi pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klavieru sacerējumi, kas veido audzēkņos muzikālo gaumi un mūzikas izpratni

2. klase

1. Priekšmeta apjoms – 1 stunda nedēļā.
2. Priekšmeta mērķis un uzdevumi:
  - Turpināt audzēkņa tehnisko iemaņu nostiprināšanu un pilnveidošanu,
  - Attīstīt audzēkņu muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.
3. Priekšmeta saturs:

Mācību gadā jāapgūst:

  - Gammas (Re mažors, re minors, Sol mažors, sol minors), trijskaņi, akordi, dažādi vingrinājumi (J.Nikolajeva, Š.L.Hanons u.c.)
  - 6-8 skaņdarbi gadā
    - 2 etīdes
    - 3-4 skaņdarbi (arī ansamblī)
    - 1 izvērsta formas skaņdarbs
    - 1 skaņdarbs ar polifonijas elementiem.
4. Pārbaudes formas:
  - Tehniskās ieskaites – 2 reizes gadā (oktobrī, februārī). Otrajā pusgadā – mūzikas terminu minimums.
  - Mācību koncerti – I semestrī (decembrī) - polifonija un skaņdarbs
Piemērs:

L.Mocarts – Menuets re
V.Ritovs – Mazs ziediņš
  - Pārceļšanas eksāmens mācību gada noslēgumā – izvērsta formas skaņdarbs un divi dažāda rakstura skaņdarbi
Piemērs:

M.Klementi – Sonatīne Do
F.Lekupē – Etīde Do
A.Žilinskis – Laivā pa Lielupi
5. Mācību līdzekļi:
  - Visi pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klavieru sacerējumi, kas veido audzēkņos muzikālo gaumi un mūzikas izpratni

3. klase

1. Priekšmeta apjoms – 1 stunda nedēļā.
2. Priekšmeta mērķis un uzdevumi:
  - Atbilstoši muzikālajām dotībām celt audzēkņu spēles tehnisko un māksliniecisko līmeni,
  - Mācīt izprast mūzikas valodu, tās izteiksmes līdzekļus,

- Sekmēt audzēkņu piedalīšanos konkursos, festivālos.
3. Priekšmeta saturs:
    - Mācību gadā jāapgūst:
      - Gammas (Mi mažors - pretkustībā, mi minors, La mažors - pretkustībā, la minors), hromatiskā gamma, minors, trijskaņi, akordi – taisni. Tehniskie palīglīdzekļi – vingrinājumi (K.Černi, J.Gņesina, Š.L.Hanons u.c.).
      - Lasīšana no lapas
    - 6-8 skaņdarbi gadā
      - 2 etīdes
      - 3-4 skaņdarbi (arī ansambļi)
      - 1 izvērsta formas skaņdarbs
      - 1 polifons skaņdarbs.
  4. Pārbaudes formas:
    - Tehniskās ieskaites – 2 reizes gadā (oktobrī, februārī).
    - Otrajā pusgadā – mūzikas termini.
    - Mācību koncerti – I semestrī (decembrī) – polifonija un skaņdarbs
      - Piemērs:*
        - *J.S.Bahs – Menuets Sol*
        - *P.Čaikovskis – Slimā lelle op.39*
    - Pārceļšanas eksāmens mācību gada noslēgumā – izvērsta formas skaņdarbs un skaņdarbs pēc izvēles.
      - Piemērs:*
        - *D.Šteibelts – Sonatīne Do op.33, 1.d.*
        - *N.Dauge – Miniatūra sol*
        - *Dm.Šostakovičs - Leijerkastnieks*
  5. Mācību līdzekļi:
    - Visi pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klavieru sacerējumi, kas veido audzēkņos muzikālo gaumi un mūzikas izpratni

4. klase

1. Priekšmeta apjoms – 1 stunda nedēļā.
2. Priekšmeta mērķis un uzdevumi:
  - Pilnveidot profesionālās dotības un tehniskās iemaņas,
  - Mācīt izprast mūzikas valodu, tās izteiksmes līdzekļus.
3. Priekšmeta saturs:
  - Mācību gadā jāapgūst:
    - Gammas (Fa mažors, re minors, Si bemol mažors, sol minors), hromatiskā g,, trijskaņi – pretkustībā, akordi.
    - Tehniskie palīglīdzekļi - vingrinājumi (K.Černi; N.Dauge; Š.L.Hanons).
    - Partitūras lasīšana
    - 10 – 14 skaņdarbi gadā
      - 4 – 5 etīdes
      - 4 – 5 skaņdarbi
      - 1 izvērsta formas skaņdarbi
      - 1 – 2 polifoni skaņdarbi
  - 4. Pārbaudes formas:
    - Tehniskās ieskaites – 2 reizes gadā. Otrajā pusgadā pie tehniskās ieskaites – partitūras lasīšana, mūzikas termini.
    - Mācību koncerti – I semestrī (decembrī) – polifonija un skaņdarbs
      - Piemērs:*
        - *J.S.Bahs – Menuets do min.*

- *Ilze Arne – Regtaims*
- Pārceļšanas eksāmens mācību gada noslēgumā – izvērstas formas skaņdarbs un skaņdarbs pēc izvēles.

Piemērs:

- *M.Klementi-Rondo Do maž.*
- *P.Ebens- “Baltais burukuģītis”*

5. Mācību līdzekļi:

- Visi pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klavieru sacerējumi, kas veido audzēkņos muzikālo gaumi un mūzikas izpratni

5. klase

1. Priekšmeta apjoms – 1 stunda nedēļā.
2. Priekšmeta mērķis un uzdevumi:
  - Turpināt darbu pie tehniskās pilnveidošanas,
  - Paplašināt audzēkņu redzesloku, ietverot repertuārā dažādu laikmetu un stilu autoru kompozīcijas,
  - Sekmēt audzēkņu piedalīšanos konkursos, festivālos.
3. Priekšmeta saturs:

Mācību gadā jāapgūst:

- Gammas: Mi**b** mažors, do minors, La bemol mažors, fa minors (mažori un harmoniskais minors - pretkustībā), trijskaņi (pretkustībā); hromatiskā gamma, D7. Tehniskie palīg līdzekļi - vingrinājumi (K.Černi; N.Dauge; Š.L.Hanons)
- Partitūras lasīšana
- 6-8 skaņdarbi gadā
  - 2 – 3 etīdes
  - 2 – 3 skaņdarbi
  - 1 izvērstas formas skaņdarbs
  - 1 polifons skaņdarbs

4. Pārbaudes formas:

- Tehniskās ieskaites – 2 reizes gadā. Otrajā pusgadā pie tehniskās ieskaites – partitūras lasīšana
- Mācību koncerti – I semestrī (decembrī) – polifonija un skaņdarbs

Piemēram:

- *J.S.Bahs – Maza prelūdijs do*
- *S.Prokofjevs – Maršs op 65*

- Eksāmens mācību gada noslēgumā – izvērstas formas skaņdarbs un viens skaņdarbs

Piemēram:

- *A. Diabelli – Sonatīne Fa op. 168 N°1*
- *J.Graubiņš-Latv.t.dz.apd. ”Stādīju ieviņu”*

5. Mācību līdzekļi:

- Visi pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klavieru sacerējumi, kas veido audzēkņos muzikālo gaumi un mūzikas izpratni

6. klase

1. Priekšmeta apjoms – 1 stunda nedēļā.
  2. Priekšmeta mērķis un uzdevumi:
    - Turpināt darbu pie tehniskās pilnveidošanas,
    - Rosināt audzēkņu līdzdalību skaņdarbu mākslinieciskā tēla atklāšanā,
  3. Priekšmeta saturs:
- Mācību gadā jāapgūst:

- Gammas: La mažors, fa diez minors, Mi mažors, do# minors – pretkustībā; hromatiskā – taisni, trijskaņi – pretkustībā; trijskaņu apvērsumi-taisni, D7, pm7. Tehniskie palīglīdzekļi - vingrinājumi (K.Černi, N.Dauge, Š.L.Hanons).
  - Partitūras lasīšana.
  - 6-8 skaņdarbi gadā
    - 2 – 3 etīdes
    - 2 – 3 skaņdarbi
    - 1 izvērsta formas skaņdarbs
    - 1 polifons skaņdarbs
4. Pārbaudes formas:
- Tehniskās ieskaites – 2 reizes gadā. Otrajā pusgadā pie tehniskās ieskaites – partitūras lasīšana
  - Mācību koncerti – I semestrī (decembrī) – polifonija un skaņdarbs
Piemērs:
    - *J.S.Bahs – Divbalsīga invencija Do*
    - *A.Altmanis – Arieta*
  - Eksāmens mācību gada noslēgumā – izvērsta formas skaņdarbs un viens skaņdarbs pēc izvēles
Piemērs:
    - *D.Čimaroza – Sonatīne sol min.*
    - *S.Maikapars – Stakato prelūdijs*
5. Mācību līdzekļi:
- Visi pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klavieru sacerējumi, kas veido audzēkņos muzikālo gaumi un mūzikas izpratni

7. klase

1. Priekšmeta apjoms – 1 stunda nedēļā.
2. Priekšmeta mērķis un uzdevumi:
  - Paplašināt audzēkņu redzesloku, ietverot repertuārā dažādu laikmetu un stilu autoru kompozīcijas, kā arī klausoties koncertus un ierakstus,
  - Turpināt darbu pie tehnikas pilnveidošanas,
  - Sekmēt audzēkņu piedalīšanos konkursos, festivālos.
3. Priekšmeta saturs:
Mācību gadā jāapgūst:
  - Gammas: Si mažors, si minors, Reb mažors, do minors – pretkustībā, trijskaņi un apvērsumi – pretkustībā; D7, pm7 – taisni, akordi, hromatiskā g. Tehniskie palīglīdzekļi - vingrinājumi (K.Černi, N.Dauge, Š.L.Hanons)
  - Partitūras lasīšana
  - 6-8 skaņdarbi gadā
    - 2 – 3 etīdes
    - 2 – 3 skaņdarbi
    - 1 izvērsta formas skaņdarbs
    - 1 polifons skaņdarbs
4. Pārbaudes formas:
  - Tehniskās ieskaites – 2 reizes gadā. Otrā pusgadā pie tehniskās ieskaites – kolokvijs, partitūras lasīšana
  - Mācību koncerti – I semestrī (decembrī) – polifonija un skaņdarbs
Piemēram:
    - *J.S.Bahs – 2 balsīga invencija Fa*
    - *F.Mendelsons – Dziesma bez vārdiem Mi*

- Pārceļšanas eksāmens mācību gada noslēgumā – izvērstas formas skaņdarbs un viens skaņdarbs pēc izvēles

Piemēram:

- *F.Kūlavs – Sonatīne op.55 N° 1, 2.d.*
- *R.Kalsons – Skaņdarbs no cikla “Bērnu ainas” pēc izvēles*

5. Mācību līdzekļi:

- Visi pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klavieru sacerējumi, kas veido audzēkņos muzikālo gaumi un mūzikas izpratni

8. klase

1. Priekšmeta apjoms – 2 stundas nedēļā.

2. Priekšmeta mērķis un uzdevumi:

- Celt audzēkņu izpildījuma māksliniecisko kvalitāti,
- Turpināt darbu pie tehnikas pilnveidošanas,
- Rosināt audzēkņu vēlmi turpināt muzikālo izglītību mūzikas vidusskolā.

3. Priekšmeta saturs:

Mācību gadā jāapgūst:

- Secības (5 vai 11 akordu apvērsumi no *do*)
- 4 – 5 skaņdarbi gadā
  - 1 etīde
  - 2 skaņdarbi
  - 1 izvērstas formas skaņdarbs
  - 1 polifons skaņdarbs

4. Pārbaudes formas:

- Tehniskā ieskaite un kolokvijs – I semestrī; 11 akordu secība no *Do*, termini, burti, partitūras lasīšana
- Mācību koncerts - noklausīšanās – I semestrī – izvērstas formas skaņdarbs un vēl viens skaņdarbs

Piemērs:

- *J.Duseks – Sonatīne N° 6 Mi bemol*
- *M.Dvoržaks – Džeza skaņdarbs*

- Skolas beigšanas eksāmens mācību gada noslēgumā (polifonija, izvērstas formas skaņdarbs, viens skaņdarbs pēc izvēles)

Piemērs:

- *J.S.Bahs – Divbalsīga invencija Mi*
- *J.Duseks – Sonatīne N° 6 Mi bemol*
- *M.Dvoržaks – Džeza skaņdarbs*

5. Mācību līdzekļi:

- Visi pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klavieru sacerējumi, kas veido audzēkņos muzikālo gaumi un mūzikas izpratni

Pārbaudes formu plānojums jāapspriež katru gadu vispārējo klavieru metodiskās komisijas sēdē. Tas var mainīties individuāli vai visai nodaļai, atkarībā no audzēkņu piedalīšanās konkursos, koncertos, slimību gadījumos un tml.

4. Vērtēšanas formas un kritēriji:

Apguves līmenis	Vērtējums ballēs	Vērtējuma atšifrējums
Augsts	10 – izcili	Zināšanas pārsniedz mācību priekšmeta programmas prasības
	9 – teicami	Pilnā mērā apgūtas mācību priekšmeta zināšanu apguves prasības
	8 – ļoti labi	Pilnā mērā apgūtas mācību priekšmeta zināšanu apguves prasības, taču reizēm trūkst skaidrojuma pamatotības
	7 – labi	Apgūtas mācību priekšmeta zināšanu apguves prasības, taču vienlaikus konstatējami atsevišķi nesvarīgi trūkumi
	6 – gandrīz labi	Apgūtas mācību priekšmeta zināšanu apguves prasības, taču atsevišķas zināšanas ir nepietiekami stabilas un pārliecinošas
Vidējs	5 – viduvēji	Pamatvilcienos apgūtas mācību priekšmeta zināšanu apguves prasības, kaut arī konstatējama atsevišķu zināšanu nepietiekama stabilitāte un rezultativitāte
	4 – gandrīz viduvēji	Pamatvilcienos apgūtas mācību priekšmeta zināšanu apguves prasības, tomēr konstatējama to nepilnīga pārvaldīšana un ievērojami trūkumi tajās
Zems	3 – vāji	Zināšanas mācību priekšmetā ir apgūtas virspusēji
	2 – ļoti vāji	Apgūtas atsevišķas zināšanas, kopumā trūkst orientācijas tajās
	1 – neapmierinoši	Nav vispār zināšanu mācību priekšmetā

Piezīme. Audzēkņa sasniegumus vērtē salīdzinājumā ar plānotajiem rezultātiem, raksturojot mācību priekšmeta programmas vai tās daļas apguves līmeni.

Vērtēšanas komponenti	Vērtējums ballēs	Vērtējuma skaidrojums
Repertuāra atbilstība mācību priekšmeta programmām	3	Programmas sarežģītības pakāpe ir zema
	4 – 5	Sarežģītības pakāpe 50% skaņdarbiem ir zem vidējā
	6	Sarežģītības pakāpe skaņdarbiem ir vidēja
	7 – 8	Sarežģītības pakāpe atbilst klases prasībām
	9	Dažu skaņdarbu sarežģītības pakāpe pārsniedz izglītības programmas prasības
	10	Visu skaņdarbu sarežģītības pakāpe pārsniedz izglītības programmas prasības
Uzstāšanās kultūra (uzvedība, stāja, artistiskums)	3	Nepietiekama uzstāšanās kultūra
	4 – 5	Atsevišķos komponentos nepietiekama uzstāšanās kultūra
	6 – 7	Kopumā atbilstoša uzstāšanās kultūra, pietrūkst artistiskuma
	8 – 9	Uzstāšanās kultūra atbilst prasībām, piemīt brīvība un zināms artistisms
	10	Pārliecinoša, brīva, spilgta un artistiska uzstāšanās
Skaņdarbu atskaņojuma atbilstība komponista norādēm	3	Atskaņojums neatbilst komponista norādēm, daudz teksta kļūdu
	4	Atskaņojums daļēji atbilst komponista norādēm, ir dažas teksta kļūdas
	5 – 6	Atskaņojums kopumā atbilst komponista norādēm, bet pieļautas neprecizitātes

	7 – 8	Atskaņojums kopumā atbilst komponista norādnēm, vietām nedaudz formāls
	9 – 10	Atskaņojums kopumā atbilst komponista norādnēm, ir loģisks un pārlicinošs
Atskaņojuma tehniskais līmenis (temps, precizitāte, metroritms, štrihi, aparāts, artikulācija)	3	Tehniskais līmenis ir zems, vairāki tehnikas komponenti pielietoti nepareizi
	4	Tehniskais līmenis ir nepietiekams, daži tehnikas komponenti neprecīzi
	5 – 6	Tehniskais līmenis ir apmierinošs, ne visi tehniskie komponenti ir precīzi un pārlicinoši
	7	Tehniskais līmenis ir labs, tomēr dažu tehnisko komponentu kvalitāte ir nepietiekama
	8 – 9	Atskaņojuma viss tehniskais arsenāls tiek pielietots vispusīgi un sabalansēti
	10	Tehniskais līmenis ir augsts, tehnisko komponentu skaidrs, precīzs un pārlicinošs pielietojums ļauj pilnībā brīvi pievērsties mākslinieciskā satura atklāšanai
Atskaņojuma mākslinieciskais sniegums (saturs, tēls, forma, tembs, dinamika, frāzējums, oriģinalitāte)	3	Sniegums nav atbilstošs saturam, komponentu pielietojums neprecīzs
	4	Sniegums ir nestabils, vairāki komponenti pielietoti aptuveni un neprecīzi
	5	Kopumā sniegums ir apmierinošs, tomēr dažu komponentu kvalitāte nav pietiekama
	6 – 7	Mākslinieciskās izteiksmes līdzekļi pielietoti skaidri un precīzi, bet sniegumā pietrūkst pārlicības
	8 – 9	Mākslinieciskais sniegums atbilst autora iecerei, ir skaidrs un precīzs
	10	Mākslinieciskais sniegums spilgts un brīvs, tiek piedāvāts savs oriģināls skatījums

Kopvērtējums: visu komponentu summa tiek dalīta ar 5, tādējādi tiek iegūta vidējā balle.